

Η Μονή της “Κυράς των Αγγέλων”

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)



Η παράδοσις αναφέρει ότι η Εκκλησία της Υπεραγίας Θεοτόκου της «Κυράς των Αγγέλων» ωκοδομήθη δαπάναις της αρχοντικής οικογενείας του Καποδίστρια Βαρλαάμ. Λέγεται ότι οι δύο παίδες του ευγενούς Καποδίστρια Βαρλαάμ επήγαν κάποτε προς άγραν ιχθύων. Συνέβη τότε μεγάλη θαλασσοταραχή ώστε εκινδύνευσεν η ζωή των. Τότε κατέφυγον εις την ιεράν εργασίαν την οποίαν είχαν μάθει από το ευσεβές οικογενειακόν αυτών περιβάλλον, ήτοι την προσευχήν. Δακρύοντες απηύθυνον ικεσίας εις την Δέσποιναν του κόσμου, υποσχόμενοι ότι με τα μερίδια της περιουσίας των θα έκτιζον εις έκαστος από μίαν Έκκλησίαν εις την χάριν Της.



Ούτω και περί τα μέσα του 17ου μ.Χ. αιώνας εκτίσθη η Εκκλησία της Παναγίας της Κυράς και ολίγον αργότερα εις τα 1700 η Εκκλησία της Παναγίας εις την περιοχήν Αρκουδίλα, η οποία έκτοτε φέρει ονομασίαν η «Παναγία του Αρκουδίλα». Γεωγραφικώς και οι δύο ούτοι ευκτήριοι οίκοι περιλαμβάνονται εις τον Δήμον των Λευκιμμαίων. Η δε Παναγία Κυρά έδωκε και το όνομά της εις την περιφέρειαν ήτις έκτοτε καλείται ΚΥΡΑ.



Εις την κόγχην του ιερού βήματος εξωτερικώς διαβάζομεν την εξής επιγραφήν: «Η ζωήν εκ ζωής προς ζωήν, ζωήν ημίν δώρησαι, ΙΧΝΣΤ (=1656)». Αύτη πιθανόν να είναι και η χρονολογία κτίσεως ή ανοικοδομήσεως του ναού.



Την κόγχην αυτήν εσωτερικώς κοσμούν η Πλατυτέρα και οι Ιεράρχαι ενώ εις την κόγχην της προθέσεως είναι αγιογραφημένη η Άκρα Ταπείνωσις. Από την παλαιότητα των εξαίρετων αυτών τοιχογραφιών συμπεραίνομεν ότι πρέπει να είναι σύγχρονοι με την περίοδον ανεγέρσεως του ναού.

Εις τα μέσα του 18ου αιώνος ο «Γενικός Προβλεπτής Θαλάσσης» Αυγουστίνος Σαγρέδος (1752-1755) εκδίδει διάταγμα περί απογραφής των ιερών ναών και των μονών της νήσου. Το κοπιώδες αυτό έργο ανέλαβεν τον Απρίλιον του 1753 ο

Μέγας Πρωτοπαπάς Κερκύρας Σπυρίδων Βούλγαρις όστις μετά την καταγραφήν των ναών του Πενταχώρου του «Λευχίμου» (= Λευκίμης) απέστειλε «διά το μάκρος του τόπου» επιτροπήν υπό τους πρωτοπαπά Λευχίμου Ιζέππο Σαμοίλη, ιερέα Ιωάννη Τζαουσόπουλο και ιερογραμματέα του Γεώργιο Πολυμάρκη διά να καταγράψωσι τα εξωκκλήσια της περιφερείας.



Εκείνοι ήρξαντο της υπηρεσίας των από του Αγίου Αθανασίου (Μπούκα), της Υπεραγίας Θεοτόκου Σκοπιωτίσσης (Ζέλη), του Αγίου Δημητρίου, του Αγίου Νικολάου «εις τράπεζαν» (Τσιούρη) και του Σωτήρος Χριστού (Παντοκράτορος Τσιούρη).



Εν συνεχεία φθάσαντες εις την Κυράν κατέγραψαν εις την ιδίαν γλώσσαν περιγραφής τα εξής: «Ομοίως απήλθον εις την μονήν της Υπεραγίας Θεοτόκου επιλεγόμενης Κοκκινάδας γιους της εμπαρουνίας Δονά Μινότο και άλλων διαφόρων. Εφημέριος παπά Νικόλαος Βλάσης, παπάς Στάθης Βλάσης και παπάς Ανδρέας / Παγιάτης. Η αυτή Μονή είναι εις την περιοχήν των Αγίων Θεοδώρων. / Εις την οποίαν λείπει το κατασάρκη με τους Ευαγγελιστάς εις την Τράπεζαν / και δύο καντιλιέριδες. Έχει ποτίριον, δισκάριον, αστερίσκον και λαβίδα / όλα αργυρά, η λόγχη ατζαλένια. Ευαγγέλιον και λειτουργία και αντιμίνσιο και τα αναγκαία ιερά και βιβλία, έξω από την αποκαθήλωσιν εις τον αέρα. Έχει εντράδα αρκετή μα δεν ηξεύρουν να / ειπούν την ποσότητα αυτής. Έχει εμπόλαις δύο, και θυμιατόν μπρούτζινο / και πέντε καντήλια μπρούτζινα».



Από το πολύ εύγλωττον αυτό κείμενον πληροφορούμεθα κατ' αρχάς την πάλαιαν ονομασίαν της Μονής, η οποία ήτο Παναγία της Κοκκινάδας και η οποία συν τω χρόνω εξέλιπεν. Καίτοι ήτο ναός, απλούς ευκτήριος οίκος του ιδιοκτήτου της, ονομάζεται μονή κατά συνήθειαν της εποχής. Ανήκε εις την Βαρωνίαν Δονά Μινότο και τα εισοδήματά της ήσαν υψηλά.



Εις το σημείον τούτο οφείλομεν να επισημάνω μεν ότι προϊόντος του χρόνου εξέλιπεν η ονομασία «Κοκκινάδα» και επεκράτησε η ονομασία «Κυρά» και μάλιστα όχι αυθαιρέτως. Εικάζεται ότι το όνομα αναφέρεται εις υπαρκτόν πρόσωπον, εις ιδιοκτήτριαν τινά της περιοχής. Εις αυτήν ίσως να οφείλεται το τοπωνύμιον «Κγιρά» το οποίον βλέπομεν αναγραφόμενοι εις το κτηματολόγιον του ναου της Υ.Θ.Οδηγητριάς Λευκίμμης. Σχετικώς διαβάζομεν τα εξής: «Αφιέροσε ο π(οτε) Ματίος Βούλγαρης στην άνοθεν μονήν μίαν ελεά σουβλολιά, διά τον τάφον όπου

τον έθαψα μέσα ήστην άνοθεν μονήν, πλησίον της κιράς. Αφιέροσε εις τι(ν) άνοθεν μονή ο π(οτε) παπά Δούλος Κουτρούλης τέσσερης ριζάρια ελιές σουβλολιές όπου έχι ανταμός με την μονήν της Κυρίας Θεοτόκου της θαυματουργίς χωρίον των Αναπλάδων πλησίον το αμπέλη του Γιάνι Κουλούρη του π(ότε) Σπίρου...».

